

Hylli i Dritës

Ubi Spiritus Domini, ibi libertas.

(-II ad Cor. III, 17-)

1. Asembleja Konstituente	Fq. 481
2. Ekonomi Politike	504
3. Nji Akt i çmueshem	513
4. Rreth Gramatologjis Shqype	516
5. Lajme	523
6. Bibljografi	528

SHKODER
Shtypshkroja Franciskane
1923

Posta e jonë.

Vjenë. F. H. — T'a kishim diejt me kohë, kishim diejt me e krye detyren t'onë.

Vjenë. Dr. Gj.— U kemi shkruar, e masi patem nisë letren, muerem aktet tjera. Do t'u shkruajmë prap.

Vjenë. Dr. B. — Duket se letrat janë ndeshë rrugës. Faleminderës per gjithçka. Shum shndet.

Kukëz. H. F. — U kemi pranuar si pajtimtar, por nuk dim a doni koleksionin e ksajë vjetë a por mendoni me u pajtue per vjeten e rë.

Athinë. M. F. — Nierin qi na patët çue e kemi pritë sa mâ mirë qi diejtem e ka metë kondend shum. — Bindemi per broshurë qi s'u paska ra në dorë. Do t'a rmojmë pûnen. — Pûna e artikullit „The Peaks of Shala“ është krejt njashtë si na shkrueni. Do të shofim si mund i bâhet. Falnderime.

Shnjon. Z. M. — U falena nderës; presim tjetrin. A kishi me pasë rasë me i fotografue ato dy sênde? Kishi me na bâ një sherbim fort të mirë. Fjalët kemi mujtë me i lexue krejt; tash jau lajmojmë, po kje se u intereson pûna.

Tiranë. H. B. — U kemi pergjegjë edhe një herë tjetër në ket rubriken t'onë. Do t'ju kondenodjmë.

Troshan. P. B. — U falena nderës. Presim edhe tjetrin. Shum shndet.

Lesh. Xh. M. — Lajmin e muerem e mas tashit do të jau çojmë Rivisten në Berat.

Gjinokastrë. P.P.— Paret e pajtimit i muerem e u falena nderës.

Ersekë. Ç. V.— Muerem pajtimin. Kjoshi faqe bardhë.

HYLLI I DRITËS

Vjeta IV.

NDANDUER 1923

Numri XI.

ASEMBLEJA KONSTITUENTE.

Parathâne.

N'artikull t'onë editorjal të numrit të perparshem, tuj folë mbi liri të zgjedhjeve, kemi thënë, se zgjedhjet per Asemblën Konstituente janë një çashtje komtare, e se prandej secilli nenshtetas shqyptar do t'orvatet, qi rrezultati i ktyne zgjedhjeve të dalë sa më i dobishem per Shtet e sa më i perkueshem me interese gjallnore të komit. Si të gjith tjerët, prà, edhè na, qi edhè në fuqi t'atij misjonit t'onë do të merremi me të miren e popujve e të komeve, nuk do të rrimë dorjashtë në ket çashtje, prej së cillës, ndoshta, mund të mvaret të gjith fati i popullit shqyptar. E kshët sod — naten e zgjedhjeve — po duem edhè na m'e folë at fjalen t'onë mbi Asemblën Konstituente e mbi detyrë, qi, si të gjith Shqyptarët tjerë, kan katolikët me u mbledhë tok, me u organizue e me fuqi të perbashkta, porsì t'ishin një nieri i vetun, me u perkujdesë qi rrezultati i zgjedhjeve të dalë ashtu si e lypë e mira e Atdheut, e jo si kishin me dashtë pretenzjonet e njanes a të tjetres kastë të popullit, e interesët e ambicjonet e njanit a të tjetrit nieri, kù më pak, kù më shum idiotë e barbër. Ç'do dishir' e ç'do veper shoqnore, qi nuk perkon me interesë të vertetë të komit, nuk rrjedhë veç se prej pa dijet a se prej barbarsijet të nierit.

Prej do aluzjoneve, të shprehuna shum herë edhè me fjallë të xierruna prej plehit të latifondeve më t'errshme të gjyteteve t'Europës okcidentale — si, bje fjala: korba, korba të zez, etr. —

kishim me thënë, se do fletore, qi tash s'voni kan nisë me qitë krye, — si ato bollat prej dheut — do të dojshin, qi, si na, si marë Kleri Katolik i Shqypnis, të mos të mërrshim pjesë në politikë të Shtetit e t'u perjashtojshim prej tagrit të zgjedhjeve. Na nuk kuptojmë arsyen, per të cillen redaktorët eterogen të ktyne fletoreve kishin me dashtë, qi Kleri Katolik shqyptar mos të marrë pjesë nder elekcjone per Asemblën Konstituente, a, si fort bukur thonë Malcorët t'onë, per Kuvendin e Dheut. Kuer analfabeta e semi-analfabeta, kuer rrugaça e vagabonda, kuer muhaxhirë e nierz ezotik, qi vendi i vet i kà pshtÿ e lshue si kelbaza të flligjta ktû nder në, jo veç se mund të zgjedhin, por mâ teper kan tager — mos tjetër, praktikisht — me kënë zgjedhë atà vetë per Deputeten etr., pse mos me marrë pjesë nder zgjedhje vetëm Meshtarët katolikë, qi janë një institucion dy mij vjetsh ktû në Shqypni: qi kan bâ msime të barasueme me msime t'Akademijave e t'Universiteteve: qi gjallnin e vet e kan të sugurueme: qi per kah morali e të prûmt e jetës, per me folë pergjithsisht, janë shemull i mirë nder bashkgjytetas tjerë — rrallë a kurr shifet se një Meshtar katolik burgoset per delikte komune — e të cillve, mâ teper, u janë sugurue tagret civile e politike neper ligjë të komuniteteve fetare, votue prej Parlamentit? Shteti shqyptar është dishmue afetar; perpara tij, prà, s'kà as Pift as Hoxhë, as Frat as Pop, as Jezujt as Sheh: kà vetëm gjytetas shqyptarë e ligjë. Duhet me thënë, prahdej, se redaktorët eterogen të ktyne fletoreve, të shkrueme mâ të shumen e herës me një shqype kaçalluke mjaft kakareçe, sa me depertue neper të edhë etnologija e ideve — per në kjoftë se në Politikë mund të quhen „idë“ subjektat pa predikat, si mund shifet nder shtylla të fletoreve të tyne — lypin qi Kleri Katolik shqyptar të rrije dorjashtë nder elekcjone jo pse ksh ù e do e mira e Atdheut, por pse kshÿ do t'a lypite interesa e tyne, e cilla per në është enë sod një enigmë. Sa per kaq, atà zotni redaktorë munden me kënë të sugurtë, se na nuk e kemi kurrkund në mend me u bâ vegël në dorë të tyne — me u bâ, si me

